

Со вонсудска наплата ќе се плаќа само тоа што се должи

Долгот за неплатената сметка нема да се зголеми ако го платите во рокот што ќе го добиете во форма на писмено известување

Граѓаните можат да здивнат - за заборавените сметки за струја, парно, вода, телефон, кабелска и одржување згради ќе платат толку колку што должат. Пратениците го изгласаа новиот закон за извршување, кој предвидува вонсудска наплата, односно можност лицето да ја плати само сумата што ја должи во предвидениот рок и со тоа да ги избегне високите судски трошоци и блокада на сметката.

Со вонсудската наплата ќе се решаваат оние предмети што не го надминуваат утврдениот паричен лимит, и тоа за комуналните сметки (струја, парно, вода) до 6.000 денари и за телефон, кабелска и одржување на зграда до 2.000 денари. Тоа ќе значи дека доверителот пред да почне каква било постапка за тужење, со покана прво ќе се обрати до должникот, каде што ќе го повика да го плати долгот во рок од 15 дена. Ако долгот се плати во предвидениот рок, должникот нема да има никакви, односно ќе има занемарливи трошоци - изјави Зоран Петрески, претседател на Комората на извршители на РМ.

Старите долгови им задаваа главоболки на граѓаните. За неплатена сметка од 3.000 денари сумата можеше да достигне и до 16.000 денари. Од овие пари трошоците за камати и судски такси изнесуваа околу 1.100 денари, за адвокатски и нотарски трошоци од 8.000 до 9.000 денари, извршителот наплаќа 2.500 денари, што значи сумата би била пет пати повисока од основниот долг.

Со новиот закон тоа ќе се исклучи, но само ако долгот се плати во предвидениот рок. Ова значи за неплатена сметка за вода од 3.000 денари должникот преку извршителот ќе го плати долгот зголемен за занемарливи трошоци и камата што нема да бидат поголеми од 5 до 10 отсто од самиот долг. Но ако по истекот на рокот не ја плати сумата што ја должи, повторно се оди на постапка на тужење, која неколкукратно ќе ги зголеми трошоците - додава Петрески.

НЕМА БЛОКАДА НА СМЕТКА БЕЗ ПРЕДУПРЕДУВАЊЕ

Новина во законот е и тоа што нема веднаш да се пристапи кон блокада на сметка. Задолжително ќе биде предупредување пред присилно извршување. Досега граѓаните најмногу реагираа дека не биле предупредени и воопшто не знаеле дека против нив се води некаква постапка. Напротив, кога ќе видеа дека сметката им е блокирана, се информираа каде и за што се тужени. Исто така, за деблокада на сметката мораа на банката да ѝ платат од 1.000 до 1.500 денари, во зависност од тоа која банка ја извршила блокадата.

Сега извршителот ќе мора прво да го информира должникот, да

Зоран Петрески, претседател на Комората на извршители на РМ

го повика во рок од три дена да оди во канцеларијата на извршителот и да ги достави бараните податоци, како што се имотната состојба, статусот на вработеното лице и висината на приходите од плата и други надоместоци. На тој начин ќе им се намалат трошоците на извршување, кои вообичаено паѓаат на товар на должникот, и наедно ќе бидат во можност да го платат долгот или да предложат средство за извршување што е поповолно за нив. Ова решение се предлага пред сè поради реакциите на граѓаните дека им се блокира сметката без да бидат предупредени, а самото тоа им создава трошоци, кои со ова ново решение би се избегнале, информира претседателот на Комората за извршување.

СЕ КРАТИ ПОСТАПКАТА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ ВРЗ НЕДВИЖНИНИ

Досегашното искуство говори дека постапката за извршување врз недвижен имот трае многу долг период, каде што каматите на должниците им се наталожуваат, а со тоа и долгот им се зголемува. Со законските измени, наместо три, ќе има само две продажби, при што се дефинира најниската сума кај втората продажба. Постојното три про-

дажни предизвикуваше идните купувачи да калкулираат и да очекуваат намалување на вредноста на недвижноста, што неповолно влијаеше врз должникот, кој немаше интерес да ја намали цената за стотот или куката, но и за доверителот, кој очекува брзо спроведување на

постапката и намирување на своите побарувања.

Со новото решение се скратуваат роковите за процена од страна на проценителите од 15 на осум дена. Отстранета е можноста за трето јавно наддавање, за да се дестимулираат манипулациите на потен-

цијалните купувачи за намалување на цената на недвижноста, со што се оштетуваат должниците и доверителите, а бенефиција има само „професионалните“ учесници на јавните наддавања. На тој начин се скратува времето на извршувањето врз недвижноста за најмалку 45 дена и се гарантира вредноста на недвижноста, бидејќи цената на недвижноста не може да се спушти под 75 отсто од проценетата вредност. Исто така се дефинира дека првата продажба мора да биде јавно наддавање, со што секако се добива на транспарентност во продажбите. Учество на адвокатите во овие постапки исто така ќе ги олесни процедурите, но ќе влијае и да се зголеми професионалноста на постапката. Продажба со непосредна спогодба може да се склучи во секое време по одржана прва јавна продажба, но не подоцна од 90 дена по одржана втора јавна продажба - вели Петрески.

Постојниот закон за извршување беше донесен пред десет години, период во кој се направени многу промени на закони, на услови за работа, период во кој се постигна голем напредок во користењето на информатичките технологии. Затоа, според Петрески, неопходно беше донесувањето едно вакво законско решение, каде што се искористи искуството од холандското законодавство.

Холандското искуството говори дека процентот на успешност на вонсудската наплата на долгови е 30 отсто. На почетокот можеби успешност нема да биде голема, но со текот на времето, кога сите субјекти во извршната постапка ќе ги видат предностите од ваквата наплата, процентот на успешност ќе се зголемува - вели Петрески.

Законот ќе се применува од септември

Собранието на Република Македонија, на 98-та седница, одржана на 5.4.2016, година го донесе Законот за извршување. Донесувањето целосно нов закон за извршување е во насока на прецизирање на законските одредби во делот на постапувањето на извршителите при спроведувањето на извршувањето, надминувањето на различните постапувања од страна на извршителите, како и пропишување јасни законски одредби за ефикасно спроведување на извршувањето. Законот ќе стапи во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе почне да се применува по четири месеци од денот на неговото стапување во сила.